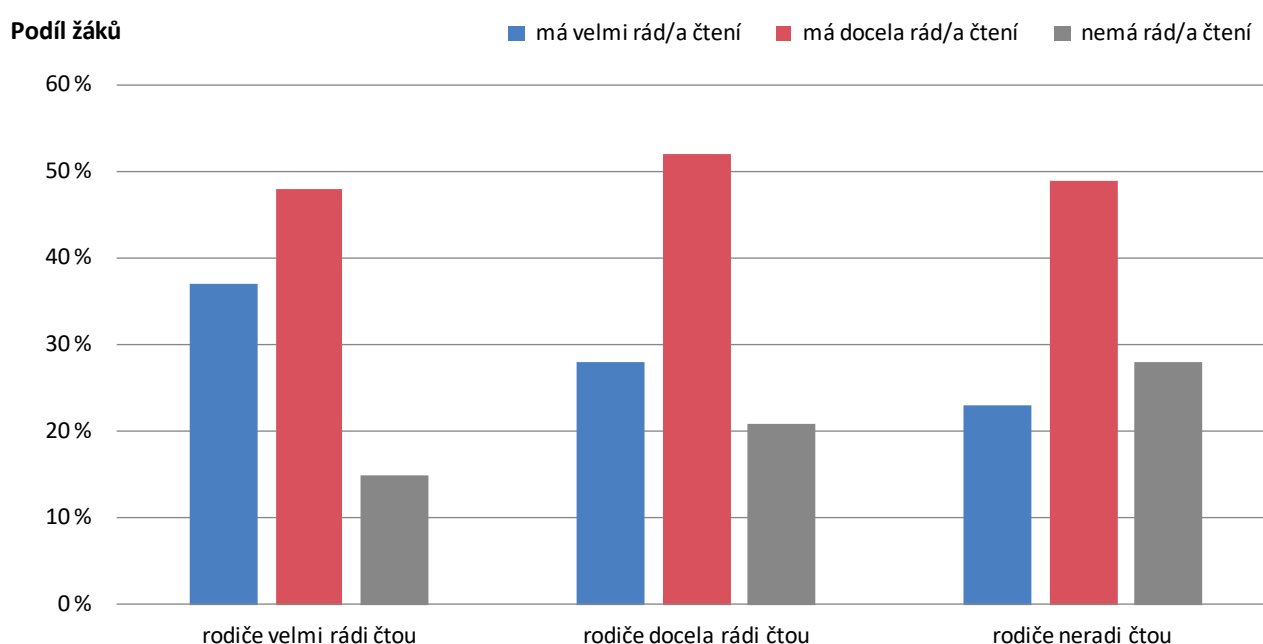

Postoje rodičů ke čtení

Žáci, kteří vidí dospělé nebo starší děti číst či jinak pracovat s texty, získávají ke čtení hlubší vztah, dokážou ho více docenit a následně využívat. Obliba čtení u rodičů byla zkoumána pomocí otázek v rodičovském dotazníku¹⁶. Na jejich základě byla vytvořena škála obluby čtení u rodičů, na které byly podobně jako na škále obluby čtení u žáků vymezeny tři úrovně. V České republice mají čtení *velmi rádi* rodiče 37 % žáků, což je o něco více než v mezinárodním průměru. Dalších 45 % českých žáků má rodiče, kteří mají čtení *docela rádi*.¹⁷ Ve všech sledovaných zemích dosahovali žáci, jejichž rodiče měli čtení *velmi rádi*, výrazně lepších výsledků než žáci, jejichž rodiče měli čtení *docela rádi* nebo ho *neměli rádi*.

Na obrázku 6.3 je porovnávána obliba čtení u žáků, jejichž rodiče mají čtení velmi rádi, docela rádi a nemají rádi. Míra obluby čtení u žáků klesá přímo úměrně s tím, jak klesá míra obluby čtení u jejich rodičů. Přesto se však i mezi žáky, jejichž rodiče nemají rádi čtení, nachází více než 20 % žáků, kteří velmi rádi čtou. Naopak mezi žáky, jejichž rodiče velmi rádi čtou, je 15 % těch, kteří nemají rádi čtení.

Obrázek 6.3 Obliba čtení u žáků v ČR podle obluby čtení u jejich rodičů

Počáteční čtenářské aktivity v rodině

Počáteční čtenářské aktivity, které rodiče s dětmi vykonávají ještě před nástupem do školy, tvoří důležitý základ pro budoucí rozvoj jejich čtenářské gramotnosti. Rodiče žáků měli v dotazníku odpovídat na otázku „Než Vaše dítě začalo chodit do školy, jak často jste s ním doma Vy nebo někdo jiný dělali následující činnosti?“. Na základě odpovědí *často*, *někdy* a *nikdy nebo téměř nikdy* k devíti činnostem byl vytvořen ukazatel *počáteční čtenářské aktivity* a následně byli rodiče rozděleni do tří skupin podle toho, jak často s dětmi tyto aktivity vykonávali. Podíl českých žáků věnujících se počátečním čtenářským aktivitám *často* je vyšší (46 %) než mezinárodní průměr (39 %) a oproti předchozímu cyklu mírně stoupl. Nejvíce žáků (54 %) se s rodiči věnovalo těmto aktivitám jenom *někdy* a pouze 1 % žáků se jim nevěnovalo *nikdy*. Z evropských zemí se nejčastěji věnují počátečním čtenářským aktivitám se svými dětmi rodiče v Rusku a Irsku (přes 55 % často), nejméně často pak v Belgii a Finsku.

¹⁶ Rodiče měli uvést, jak často si čtou doma pro zábavu a do jaké míry souhlasí či nesouhlasí s následujícími tvrzeními: čtu, jen když musím; rád/a si s ostatními lidmi povídám o tom, co čtu; rád/a trávím volný čas čtením; čtu, jen když potřebuji informace; čtení patří u nás doma k důležitým činnostem; chtěl/a bych mít na čtení více času; čtení mě baví; čtení patří k mým oblíbeným koníčkům.

¹⁷ Prezentované údaje se týkají rodičů, kteří vyplňovali dotazník. V zemích OECD a EU to byly většinou matky.